

วิธีสู้กิเลส

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสโนโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันก็ล่วงไปๆ ชีวิตนี้สั้นลงทุกวัน ตั้งใจเลยนะ “ธรรม” ธรรมเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งได้จริงนะ เกิดเป็นคน เกิดเป็นชาวพุทธแล้วได้พบพระพุทธศาสนานี้ประเสริฐที่สุด ประเสริฐมาก เพราะว่าอะไร เพราะว่ามีทางออกใจ

คนเราเกิดมา โดยธรรมชาติต้องเกิดอยู่แล้ว คนเราตายไปต้องเกิดทั้งหมด เว้นไว้แต่พระพุทธเจ้าลงมากับพระอริยสาวก คือ พระอรหันต์เท่านั้น พระอนาคามีก็ไปเกิดเป็นพรหม เห็นไหม ตายแล้วต้องเกิดหมด เกิดแล้วก็ต้องตายหมด เว้นไว้แต่ผู้ที่ปฏิบัติธรรมถึงธรรมใจ ผู้ที่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มีธรรมอยู่ในหัวใจแล้วพ้นออกไป

ถึงว่าเราเกิดมาเป็นชาวพุทธ แล้วได้พบพระพุทธศาสนานี้ประเสริฐที่สุด ประเสริฐมากเพราะมียาแก้ไขให้เราหลุดพ้นออกไปจากทุกข์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ได้

คนเกิดมาถึงความทุกข์ ทุกข์เพราะการเกิด แต่มันก็ต้องเป็นไปอย่างนี้ ต้องเกิด ต้องตายเพราะมีเชื้ออยู่ในหัวใจ เกิดมามีเชื้ออยู่ในหัวใจก็อมหนองมาตลอด แล้วก็บ่นกันว่าทุกข์ๆ บ่นกัน คำบ่นนั้นแก้ไขไม่ได้ใจ ความบ่นนั้นแก้บ่นไปเรื่อยๆ ยิ่งบ่นมันยิ่งให้ความหนักหน่วงกับใจของเราตลอด เพราะใจเราบ่นว่าทุกข์ เหมือนกับเราบ่นว่าหนัก ความหนักนั้นก็เพิ่มน้ำหนักขึ้นอีกมากมาย

ถ้าเรามีกำลังใจ “ความหนัก” มันจะหนักขนาดไหน เราก็สามารถจะแบกภาระนั้นไปได้ พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น ถึงให้มีความพยายามวิริยะอุตสาหะ

ในมรรค ๘ ไม่ใช่ปล่อยว่าง ปล่อยวางเฉยมาตลอด ต้องบุกบั่นขึ้นไป ต้องทำไง ทำให้สมกับความเป็นจริงแล้วมันจะว่างทีหลัง ว่างต่อเมื่อมันเป็นความเป็นจริง แต่เมื่อยัง ต้องมีความวิริยะอุตสาหะอยู่ ถึงต้องมีกำลังใจบุกบั่นไป แล้วมีร่องรอยแห่งทางที่เราจะ เป็นไปได้ มันมีร่องรอยครุบาอาจารย์นำไปแล้วนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กว่าจะตรัสรู้ธรรมได้นะ ไปศึกษากับลัทธิต่างๆ ก็ เป็นไปไม่ได้ เขาสอนไป เขาบอกไป ปฏิญาณตนแล้วบอกว่า อันนี้เป็นธรรมๆ แต่ในเมื่อ พระพุทธเจ้าไปศึกษาแล้ว มันไม่เป็นนะ มันจะสว่าง สงบขนาดไหน มันก็เป็นความสว่าง สงบขนาดนั้น สว่างสงบอย่างที่เขาก็คง แต่มันไม่สามารถชำระกิเลสได้

เพราะว่ากิเลสนี้มีมันละเอียดอ่อนมาก ละเอียดอ่อนจนการเกิดการตายนี้เราไม่รู้เรื่อง นะ เราเกิดเราตายมาพร้อมกับกิเลส เราก็ไม่รู้

จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ถึงได้บอกจาก “บุพเพนิวาสานุสสติ ญาณ” ว่าไม่มีที่สิ้นสุด คนเกิดตายมานี้ไม่มีต้นไม่มีปลาย ถึงว่าเราเกิดมานั่งอยู่บนกอง กระดูกของเราเอง ดิน น้ำ ลม ไฟ พอแปรสภาพออกไปแล้ว

การเกิดในภพชาติต่างๆ เห็นใหม่ ตายแล้วเกิดจน กระดูก เนื้อ หนัง ของเราอยู่ใน พื้นแผ่นดินนี้ เราก็มาเหยียบขี้ฝุ่นอยู่บนกองกระดูกของเราเอง เรายังไม่รู้สึกรู้สึกละเลย เราไม่ รู้ถ้าไม่มีกรรมมาบอก ไม่มีพระพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ธรรมแล้ววางธรรมไว้ เราไม่มีทางรู้หรือ กเห็นใหม่

ตอนนี้ถ้ารู้แบบนี้เรารู้ตามตำรา พระพุทธเจ้ารู้ขนาดนี้ไง รู้ว่า ตายแล้วเกิด เกิดมา นี้ มีภพชาติมาตลอด แล้วเราก็ตายแล้วก็เกิดมาอย่างนี้ เราก็ไม่รู้ แต่เราว่าปัจจุบันนี้เกิดมา มันทุกข์ยากๆ เห็นใหม่ ปัจจุบันที่เกิดมาเป็นมนุษย์นี้มันทุกข์ยาก

ทุกข์ยากขนาดไหน มันแสนประเสริฐ ประเสริฐที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ พบ พระพุทธศาสนานี้ไง คูอย่างเกิดเป็นสัตว์สิ อย่างสัตว์เดรัจฉาน เห็นใหม่ เราไปเห็นสัตว์

เจริญจน เรายังกลัวสัตว์ ตัวนี้เป็นเสือ เป็นช้าง เป็นอะไร เรายังกลัวสัตว์นะ กลัวว่าเขาจะทำร้ายเรา เรากลับได้ถ้าเห็นว่าเป็นสัตว์

แต่ถ้าเห็นเป็นมนุษย์ด้วยกันไม่กลัวหรอก แปลกไหม มนุษย์นี้เป็นสัตว์สังคม อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยหมู่คณะอยู่ แต่มันก็มีปัญหากันไปตลอดเลย แล้วเจอมนุษย์นี้ไม่กลัว มันชินชาไง แต่ถ้าไปเจอเสือ เจอสุนัข เรายังกลัวได้ แต่ไม่มองมุมกลับเลยว่า มนุษย์นี้แหละหลอกกันสุดๆ มนุษย์เรานี้หลอกกัน สังคมที่เป็นไปนี้ เราทันโลกไหม

นี้จะชักเข้ามาให้เห็นว่า ความใกล้ชิดนี้ เรามองไม่เห็นไง แล้วกิเลสมันอยู่ในหัวใจเลย เรายังไม่เห็นเข้าไปใหญ่ หัวใจนะมันอยู่กับความคิดมาตลอด เราไปมองแต่ข้างนอกว่า น่ากลัวน่าขยะแขยง แต่เราไม่มองสิ่งที่ว่าหลอกกิน หลอกใช้ อยู่ในหัวใจเราตลอดเวลา เราไม่ได้มองตรงนี้เลย มองแต่ก็มองออกไป เห็นไหม

ถึงว่าการเกิดเป็นมนุษย์มันประเสริฐตรงนี้ไง ประเสริฐตรงมีปัญหา เพราะมนุษย์นี้เป็นสัตว์ประเสริฐ ประเสริฐกว่าสัตว์เจริญจน สัตว์เจริญจนมันอยู่กันโดยสัญชาตญาณ เราเป็นผู้ที่มีปัญญาใช้ปัญญาใคร่ครวญไตร่ตรองได้ แต่ปัญญานั้นถ้าเป็นปัญญาในทางบวกนะ เช่น ปัญญาในทางธรรม

ถ้าปัญญาในทางคดโกง การบีบบี้อีไฟกันแล้ว มนุษย์ก็ให้โทษมากกว่าใครทั้งสิ้น มนุษย์ให้โทษได้ โกงได้ทั้งหมด โกงคนอื่นก็ยังพอทนนะ ถ้าโกงตัวเอง ฟังสิ...มนุษย์นี้ โกงตัวเอง โกงวันเวลาที่ล่วงไปๆ นี่ไง

วันคืนล่วงไปๆ เราก็นอนใจกันเรื่อยไป เรามองแต่อันอื่นเป็นโทษๆ แต่ไม่มองว่าตัวเองเป็นโทษ ตัวเองนี้เป็นโทษแต่ก็ไม่แสวงหาทางออก เมื่อนั้น เมื่อนี้ เมื่อนั้น เมื่อนั้น เห็นไหม ไม่เห็นว่าตัวเองเป็นโทษ แต่เพ่งโทษคนอื่นทั้งหมดเลย เพ่งโทษออกไป คนนั้นเป็นโทษ คนนี้เป็นโทษ แต่ไม่มองว่าหัวใจตัวเองเป็นโทษ แต่การผัดวันประกันพรุ่งนี้ก็ เป็นโทษ หายใจเข้า ไม่หายใจออก รู้หรือว่ามันจะมีชีวิตยืนยาวไป ใครบ้างมีชีวิตยืนยาวขนาดไหน ประมาทชีวิตขนาดนั้นหรือ ถึงบอกว่าถ้าตัวเองเป็นโทษ แต่ไม่ได้มองว่าอันนี้เป็น

โทษ นี่แหละคือตัวโทษ ตัวทำให้เคลื่อนไหวไป ตัวทำให้ใจเคลื่อนไป ตัวทำให้ไม่มีการเริ่มต้น มันปล่อยไป มันผัดวันประกันพรุ่งตลอด

ขนาดนี้ก็เป็นโทษแล้ว แล้วยังเอาความร้อนมาใส่ใจของตัวอีก กว้านความร้อนทั้งหมด ทุกข์ทั้งหมดในโลกนี้ มาแบกมาสูมไว้ในหัวใจ แล้วก็อมทุกข์ไปตลอด แต่เวลาเกิดก็บอกว่า เกิดมาแล้วทุกข์นะ ตีโพยตีพายกับตัวเองว่าตัวเองเป็นทุกข์เป็นร้อน แต่ไม่ได้มองว่ากิเลสต่างหากที่พาให้ร้อน กิเลสในใจของเรามันพาให้ใจร้อน

นี่ไง พระพุทธเจ้าถึงว่า กิเลสนี้มันเป็นเชื้อ ถึงต้องเอาธรรมะนี้เข้าไปกดถ่วง กิเลสนี้เป็นเชื้อโรค เชื้อที่สูมทำให้เราเกิดความทุกข์ยาก ต้องเอายาเข้าไปรักษา “ธรรมะโอสถ”

ธรรมะโอสถจะทำให้หัวใจนี้ร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมา เห็นใหม่ ร่มเย็นเป็นสุขในอรรถภาพของความเป็นมนุษย์ ร่มเย็นเป็นสุขจนเราพัฒนาตัวเราเองขึ้นไป วุฒิภาวะของใจจะสูงขึ้นๆ สูงขึ้นจนหลุดออกไปจากวิญญูะ สูงขึ้นจนหลุดออกจากความเกิดและความตาย เห็นใหม่

ความเกิดและความตายที่อยู่ประจำหัวใจ ถึงว่า นิพพานถึงเข้ากับใจ ใจเท่านั้นที่เป็นภาระที่รับนิพพานได้ เพราะฉะนั้นนิพพานนี้มันมีอยู่ มันเป็นความสุขแบบประเสริฐเลอเลิศเหนือโลกเหนือสงสารทั้งหมด แล้วไปเข้ากับอะไรไม่ได้เลย ไม่มีภาระขึ้นไหน ไม่มีวัตถุขึ้นไหน คู่เซฟไหน จะเก็บนิพพานไว้ ไม่มี ไม่มีหรอก มีแต่หัวใจที่ทุกข์ๆ ยากๆ อยู่ที่นี่หัวใจที่อมทุกข์อมหนองอยู่ที่นี่ มันเป็นเชื้อโรค เพราะมันมีเชื้ออยู่ในหัวใจ เห็นใหม่

ชำระใจให้สะอาด พอใจสะอาด “ใจ” นี้เป็นธาตุรู้ ใจนี้เป็นธาตุ แร่ธาตุอันหนึ่ง แต่มีความรู้สึก มันมีชีวิต มันถึงไปรับกับนิพพานที่เป็นสิ่งที่เหนือโลกได้

ถึงบอกว่า ตายแล้วต้องไปเกิดทั้งหมด เกิดแล้วก็ต้องตายทั้งหมด ตายเกิดจากภพชาติเฉยๆ แต่หัวใจไม่เคยตาย เกิดเป็นมนุษย์ชื่อนาย ก. เกิดเป็นเทวดาหรือเทพอัปสร เกิดเป็นนรกก็เป็นเปรตผี แล้วใครไปเกิด นาย ก. เทพอัปสร หรือว่าเป็นเปรต นี่คือสมมุติตั้งชื่อให้ ตั้งชื่อให้หัวใจที่ไปสวयขณะนั้นต่างหาก

ถ้ามนุษย์นาย ก. ก็ชั่วแค่ ๑๐๐ ปี ไปเป็นเทพอัปสรก็ชั่วแค่ ๑ กัปของเขา หนึ่งชีวิตของเขาจะไปดำรงเป็นเปรตก็หนึ่งชีวิตของเขา แล้วก็วนกลับมาเกิดตายๆ อยู่อย่างนั้น จิตไหนเคยตาย จิตไม่เคยตาย หัวใจคนไม่เคยตาย แต่มันอมทุกข์ถึงเป็นวิภูวน วนไปตลอดวนไปตามแต่वासนาบารมีที่สะสมมาในหัวใจนั้น เห็นไหม

นี่แหละถึงว่าต้องให้ตาสว่าง ถึงต้องมาทำความอบรมหัวใจ อบรมหัวใจให้เห็นคุณประโยชน์ของการเกิดเป็นมนุษย์ที่ได้พบพระพุทธศาสนานี้ เห็นไหม เป็นประโยชน์เป็นบุญกุศลแบบมหาศาลเลย แล้วสิ่งที่ชินชาอยู่ในหัวใจ ก็ผลักไสให้ตัวเอง ผัดวันประกันพรุ่งในการประพฤติปฏิบัติอยู่ เห็นไหม เห็นโทษของกิเลสในหัวใจเราหรือยัง เห็นโทษของการผัดวันประกันพรุ่ง การไม่เอาจริงเอาจังในการจะชวนขวยหาทางออก

เวลาเราดูข้างนอกเห็นเสือ เห็นสุนัข เรายังกลัว เห็นมนุษย์เราก็ไม่กลัว เพราะว่ามันเป็นมนุษย์ด้วยกัน มันเป็นสัญชาตญาณใกล้เคียงกัน แต่กิเลสในหัวใจที่ผัดวันประกันพรุ่งที่เป็นความคิดของเรา เรายิ่งนอนเนื่องไปกับมันเลยเห็นไหม นอนเนื่องในหัวใจ เราคิดเราสบาย เราจะมีทางออก เราจะมีความสุขไปก่อน แล้วเมื่อถึงเวลาเราจะปฏิบัติ นี่คือโทษที่มองไม่เห็น โทษที่ละเอียดอ่อนในหัวใจของเรา

ถ้าเราเห็นโทษในหัวใจของเรา แล้วเราจะติเตียนใครได้ มันก็ต้องติเตียนตัวเราเอง เราเองว่าเราเป็นชาวพุทธมีवासนาบารมีได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แต่การชวนขวยของเรา ขวนขวยยังงี้ นี่แค่การชวนขวยออกนะ การชวนขวยออกนี่คือศรัทธา คือ ความเชื่อในธรรมะของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้านี้เมตตาสงสารสัตว์โลกมาก เมตตาสุดส่วนของหัวใจ เพราะหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกข์มาก่อน เราเป็นพ่อเป็นแม่ของคน เราเป็นผู้นำของคน ความทุกข์ในหัวใจที่เกิดขึ้นมา เราไม่ต้องการให้ ลูก หลาน ญาติ พี่ น้อง หรือบ่าวไพร่ หรือบริษัทรบรียารของเราต้องทุกข์หรือ นี่เป็นผู้นำคน เห็นไหม

เวลาทุกข์เกิดขึ้นในหัวใจก็อยากให้เราไม่ทุกข์เหมือนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นถึงกษัตริย์ เป็นถึงนักรบ แล้วออกรบชำระกิเลสออกจากหัวใจไปแล้วนะ ทำไม

จะไม่ส่งสารลูกศิษย์ตถาคต พุทธบริษัท ๔ ที่วางไว้ ส่งสารมาก ถึงไม่ยากให้เป็นทุกข์ขนาดนั้นไง ถึงว่าเมตตากรุณา ปัญญาคุณ พุทธคุณของพระพุทธรูปเจ้าอยู่ตรงนี้ ตรงที่เคยทุกข์มาก่อน ถึงเมตตาสงสารประทานธรรมะมาให้เรา ๕,๐๐๐ ปีนะ ให้เรามีโอกาส ๕,๐๐๐ ปี

แล้วเราเกิดในกึ่งกลางพระพุทธรูปศาสนาที่เจริญรุ่งเรืองอีกครั้งหนึ่ง เห็นไหม พระพุทธรูปเจ้าเมตตาถึงวางไว้ แล้วเพียงแต่เราจะหงายภาชนะหรือเปล่า ถ้าภาชนะเรากว่าอยู่ แสงอะไรเข้าไม่ได้ก็มีค้อยู่อย่างนั้น น้ำฝนจะตกขนาดไหนก็เข้าไม่ได้ เราต้องหงายภาชนะของเราขึ้นมา เพื่อรองรับธรรมะพระพุทธรูปเจ้าอันนี้ไง

ศรัทธา ตัวเชื่อในปัญญาคุณของพระพุทธรูปเจ้า ถึงมีประโยชน์กับเรามาก มีประโยชน์ทำให้เราไม่นอนใจ ไม่นอนจม ไม่นอนอยู่กับกิเลส เป็นหมูนอนอยู่กับมูตรคูดของมัน เห็นไหม

เห็นหมูไหม หมูนอนจมอยู่กับมูตรคูดของมันนั่นนะ แต่หัวใจนอนจมอยู่กับกิเลสนี้ หอม.. หัวใจนอนจมอยู่กับกิเลสนี้ หอมนะ เพราะเราคิดนะ เพราะเราพอใจ เพราะเราว่าเราฉลาด

กิเลสมันฉลาด มันทำให้มนุษย์โง่ แต่มนุษย์ว่าตัวเองฉลาดไง ฉลาดกว่ากิเลส กิเลสฉลาดตรงไหน ฉลาดว่าเราได้สบาย สบายใน ๑๐๐ ปีนี้นะ แล้วจิตที่มันต้องเวียนว่ายตายเกิด มันจะไปที่ไหนต่อ มันต้องถามตนเองเห็นไหม

ถามใจของตัวเองว่า ใจของตัวเองนอนจมกับมูตรคูดนี้ มันหลงว่าเป็นน้ำหอมนี้ มันฉลาดหรือว่ามันโง่กว่ากิเลส **กิเลสคือความเคยใจของเรา** กิเลสมันอยู่กับใจที่มันนอนจมกันมานั่น แล้วเราก็เชื่อมั่นไม่ได้สักชนิดหนึ่งเลย แต่ไม่มีใครเคยเห็น ไม่มีใครเคยจับกิเลสหรือได้เห็นหน้ากิเลสเลย เพราะกิเลสมันอยู่หลังความคิด **ใสเราไปข้างหน้าตลอด**

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ถึงเห็นตามความเป็นจริง ถึงเสวยวิมุตติสุขตามความเป็นจริง ถึงได้บอกพวกเรา “ให้ฟังธรรม” ธรรมของพระพุทธรูปเจ้า

ฟังธรรมในวัน**ฆัมมัสสวนะ** ให้ตั้งใจ แล้วให้น้อมนำไปกับธรรมนั้น ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ชำระกิเลสได้ตามความเป็นจริง

ธรรมะนี้เป็นยารักษาโรค ธรรมนี้เป็นธรรม ธรรมจริงๆ ธรรมของแท้ที่ออกมาจากใจที่บริสุทธิ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วจารึกไว้ แล้วลูกศิษย์ลูกหา สงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าสืบต่อศาสนามา ๒,๕๔๓ ปี อยู่จนบัดนี้ แล้วเรายังเกิดมา

เราต่างหากจะต้องตายไปจากศานานี้ก่อน พระพุทธเจ้าจึงวางศาสนานี้ไว้ ๕,๐๐๐ ปี เรายังแค่ ๑๐๐ ปี ชีวิตเราจะถึงไหม เราจะเสื่อมจากศาสนาหรือศาสนาจะเสื่อมจากเรา ฟังสิ ...ว่าศาสนาจะเสื่อมอีก ๕,๐๐๐ ปี ตอนนี้อยู่ ๒๕๔๓ ปีซะใหม่ ก็ยังเหลืออีก ๒,๔๐๐ กว่าปีนะ แล้ว ๒,๔๐๐ กว่าปีกับชีวิตเรา ๑๐๐ ปี เทียบค่ากัน ใครจะตายก่อนกัน ศาสนาจะเสื่อมก่อนชีวิตเรา หรือ ชีวิตเราจะจากศาสนานี้ไปก่อน

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตนี้มีการพลัดพรากแน่นอน ! เราไม่เสื่อมจากเขา เขาก็ต้องเสื่อมจากเราวันยังค่ำ **ไม่มีสิ่งใดคงที่** ไม่มีสิ่งใดเป็นสัญญาผูกมัดว่าเราจะต้องอยู่ด้วยกันจนชั่วฟ้าดินสลาย ไม่มี ไม่มีใครตายก่อนก็ต้องตายจากไป แล้วเราต้องตายจากศาสนาไปแน่นอน ๒,๔๐๐ กว่าปีนี่ เราต้องตายไปก่อนแน่นอน

แล้วเราจะไปตกอยู่ที่ไหน ทำบุญอุทิศฐานกันให้เจอปะศรีอาริยมุตไตรย เกิดมาแล้วจะได้ตรัสรู้ธรรมไปเลยใจ แล้ววันเวลามันวนไปนี่ เรานัดธุรกิจกัน เรายังผิดพลาดเวลากันเลย ขนาดนัดกันเจาะจงยังผิดพลาด แล้วนี่นั่นนะ นัดจะเจอปะศรีอาริยมุตไตรย นัดว่าจะไปเกิดในตอนนั้น จะได้ตรัสรู้ธรรมตามได้ง่ายดาย มันจะผิดนัด.. มันจะผิดจังหวะที่เกิด เพราะปัจจุบันนี้เราพบแล้ว ของกองอยู่ซึ่งๆ หน้า ธรรมะของพระพุทธเจ้าวางอยู่ตรงหน้า **“มรรคอรียสังขัง”** ยังจะผัดวันไปเอาของเดิมนี่แหละ

แต่ให้ตายไปก่อนแล้วไปเจอข้างหน้า กิเลสมันหลอกเอาขนาดนั้นยังว่าฉลาด น่าคิดๆ ตั้งใจขึ้นมาย้อนกลับมา

ถามใจตัวเองะ นักปฏิบัติให้ถามใจตัว ให้เห็นโทษของกิเลส เห็นโทษของกิเลสที่มัน
ไสเราออกไปจากจุดยืนของการเกิดเป็นมนุษย์นี้ บุญที่เกิดเป็นมนุษย์นี้มันมหาศาล แต่กลับ
มองข้ามความเป็นมนุษย์ของเรา มองข้ามหัวใจที่เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มองข้ามหัวใจ
ที่เกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม

แล้วหัวใจนี้ “มโน” นี้เป็นที่เข้าไปสัมผัสศาสนา เข้าไปทำตามความเป็นจริงตัวนี้ ถึง
บอกว่าเราน่าจะคิด กิเลสมันร้ายกาจขนาดนี้นะ แม้แต่เจอธรรม เจอหลักตามความเป็นจริง
ธรรมจริงๆ มันถึงจะเห็นกิเลสจริงๆ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันถึงจะ
ตามกิเลสทัน ถ้ามันตามกิเลสทัน มันก็น้อมให้กิเลสอ่อนตัวลง ให้เราเชิดชูหัวใจเราให้เบิก
บาน ให้ภาชนะนี้หงายขึ้นมาเพื่อรับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยมาจ้างวาน ไม่เคยมาขอร้อง ไม่เคยมาแบ่ง
ส่วนบุญส่วนกุศลจากผู้ปฏิบัติ จากลูกศิษย์ตาคตที่เป็นลูกศิษย์ของท่านนี้ เพราะว่าท่านได้
เต็มอิ่มเต็มฐานของใจของท่านไปแล้ว ถึงวางไว้ใจ ถึงไม่ได้จ้อ ไม่ได้ต้องการจะได้ลูกศิษย์
ลูกหา ไม่ได้จ้อว่าใครจะปฏิบัติให้เห็นตามความเป็นจริงแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ไม่ได้จ้อเลย ไม่ได้จ้างวาน

เราต่างหากอยากชำระกิเลสของเรา เราต่างหากนะ ฟังสิ...เราต่างหาก เราทุกข์
ต่างหาก เราต้องการกำจัดกิเลสของเราต่างหาก เราต้องการให้ใจของเราสัมผัสธรรมนั้น
ต่างหาก เราปฏิบัติเราถึงได้ เราจริงจังเราถึงได้ ให้ทันกิเลสนี้เห็นไหม

ถ้าทันกิเลสนี้แล้ว มันถึงจะได้ ไม่ฝัดวันประกันพรุ่ง แล้วหัวใจนี้จะเบิกบาน หัวใจ
ถึงจะเข้ากับธรรมอันนั้นได้ ถ้าเข้าตรงนี้มันมีหลักปัก

ถ้าหัวใจไม่ปัก หัวใจไม่เชื่อ หัวใจไม่ยอมเปิดตามความเป็นจริงแล้ว ธรรมที่
มหาศาลครอบ สามโลกธาตุมันใหญ่ขนาดไหน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าครอบ สามโลกธาตุ วัฏวนนี้ครอบทั้งหมดเลย ใหญ่ขนาดสามโลกธาตุ แล้วจะมาเข้ารู
เข็มในหัวใจของเราเล็กๆ อย่างนั้นได้อย่างไร

หัวใจเท่ารูเข็มนี้ ก็ว่า “เมื่อนั้น เมื่อนี้” ไม่ยอมขยายปากของใจ เพื่อจะเข้าสัมผัสกับธรรม มันจะเข้าได้อย่างไร ฉะนั้นถึงว่าต้องปักลงแล้วเชื่อ แล้วขยายไ้อปากเล็กๆ เท่ารูเข็มนี้ ให้มันอ้าออก ให้มันกว้างเข้า ให้ธรรมนั้นเข้ามาถึงใจเรา ธรรมนี้เป็นสากล ธรรมนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่ในจักรวาลในสามโลกธาตุ แต่ไม่มีใครสามารถจะดึงเข้ามา ไม่มีใครสามารถจะเหนี่ยวเข้ามาในหัวใจของตัวได้เลย เพราะหัวใจมันกรอบไว้ เท่ารูเข็มไม่ยอมอ้า นั่นกิเลสทั้งนั้น กิเลสในใจเราต่างหากมันต่อต้านธรรม ธรรมไม่เคยให้โทษใคร ธรรมไม่เคยให้โทษใครเลย ให้แต่ประโยชน์ล้วนๆ แต่กิเลสในใจเรามันปิดกั้นใจเราตัวเอง

ถ้าเตือนใจตัวเองได้ ถึงจะว่าเป็นนักรบ นักรบต้องซื่อสัตย์กับตัวเองก่อน นักรบไม่ซื่อกับตัวเองจะรบแต่คนอื่น จะชนะผู้อื่นทั้งหมดไม่เคยชนะกิเลสของตัวเอง ชนะคนอื่นแต่แพ้ความเห็นของตัวเอง ให้ตัวทำให้หัวใจเรานี้อยู่กับที่ ไม่ขยับไปข้างหน้า ตามความเป็นจริง เห็นใหม่

การเกิดมาเป็นมนุษย์นี้มีบุญกุศลมาก ต้องมีทรัพย์สมบัติ คือ มีสิ่งที่แลกเปลี่ยนมาเป็นมนุษย์ได้ด้วยศีล ๕ ศีล ๕ ครอบสมบูรณ์ถึงได้เป็นมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติเกิดขึ้นจากศีล ๕ ไม่เบียดเบียนชีวิตสัตว์ ไม่ได้ลักขโมยใคร ไม่ได้ผิดคู่ครองของใคร ไม่ได้ดื่มสุราเมรัย เห็นใหม่ ไม่โกหกมดเท็จ

ชีวิตคนนั้นจะสั้นถ้าปาณาติปาตา ชีวิตคนนั้นเกิดมาอายุสั้น เพราะว่าได้มีการทำลายไว้ แต่ก็สามารถต่อได้ อย่างที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้ เห็นใหม่ เณรของพระสารีบุตรที่ว่าไปปล่อยสัตว์ เพื่อจะต่อชีวิต ถ้าเราให้ชีวิตคนอื่น ชีวิตเราจะยาวไกล เราไม่ลักขโมยเขา เราช่วยสงวนรักษาสมบัติของคนอื่น สมบัติของเราก็ไม่โดนลัก

มีศีล ๕ นี้ถึงมาเกิดเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ถึงว่าเกิดเป็นมนุษย์นี้ มีคุณประโยชน์มหาศาล มีบุญกุศลมหาศาล แล้วเกิดพบพระพุทธศาสนาอีกต่างหาก

เราเปรียบเทียบออกไปในโลกนี้สิ ในโลกที่เขาไม่มีพุทธศาสนา คุณสิว่าการสังคมนาของเขาทุกร้อนขนาดไหน มันก็เหมือนกับหลับๆ หนึ่ง ในภูเขามีหลับอยู่หลับหนึ่ง แล้วมีสังคมนาในสังคมนั้นมีความสุข ไม่ค่อยเบียดเบียนกัน ก็คือสังคมนาชาวพุทธเรา ในโลกนี้ก็

พันล้านคน แล้วสังคมของพุทธเรามี ๖๐ กว่าล้านคนในเมืองไทย ในเมืองนอกถือพุทธก็ พุทธกันไป ก็ยังรบราฆ่าฟันกัน

เราถึงว่า พวกเราเกิดมาเหยียบแผ่นดินถูก เราเกิดในประเทศอันสมควร เราเกิดใน พระพุทธศาสนา แล้วเรายังมีครูบาอาจารย์มาชี้ นำ มาชี้ให้เห็นถึงกิเลสของเราว่าบกร่อง อย่างไร แล้วเรายังผัดวันประกันพรุ่งอยู่ นี่มันต้องโทษตัวเอง

นี่แค่ขบไสใจให้เปิดภาชนะนะ แล้วพอเริ่มต้นจะลงไปทำใจให้สงบ สงบจาก ความคิดเดิม การประพฤติปฏิบัติธรรมเห็นใหม่

“ธรรมเหนือโลก” ธรรมเหนือโลกไม่ใช่ธรรมในโลก ธรรมในโลกก็ทำบุญกุศลไป เราทำบุญกุศลกัน เพื่อแม่ แม่เมตตากัน การทำบุญกุศลนี้เป็นธรรมในโลก ทำให้เกิดชาติ ต่อไปๆ มีบุญกุศลพาเกิด ถึงจะเกิดอีกก็ดีพาเกิด บุญพาเกิด เกิดในสวรรค์ เกิดในพรหม พอหมดแรงขับเคลื่อนแล้ว เป็นของยืมก็ต้องกลับมาเกิดใหม่ เวียนว่ายตายเกิด นี่คือ “ธรรม ในโลก”

แล้วธรรมเหนือโลกละ ธรรมเหนือโลกมันเป็นของที่ประเสริฐ มันก็ต้องทุ่มทั้งชีวิต เข้าไปใช้ใหม่ เพราะชีวิตนี้เกิดมาแล้วทุกซ์ ชีวิตนี้เกิดมาแล้วแบกแต่กิเลสมากับตัว แต่ถ้าจะ ชำระกิเลสออกไป มันจะทำแบบธรรมในโลกได้อย่างไร

เวลานั่ง เวลาจะเข้าไปในชุมชน กว่าจะนั่งหน้า จะเอาแต่สิ่งดีๆ จะเห็นภาพชัด เวลาจะผ่านเข้าไปก็จะเสียประโยชน์แต่น้อยๆ อยากจะนั่งหน้าก็ต้องมีบัตรเชิญอย่างการ์ด ใบใหญ่ๆ สิ อยากประพฤติปฏิบัติมันก็ต้องทุ่มทั้งชีวิตหน่อยสิ ชีวิตเราต้องทุ่มเข้าไป เห็น ใหม่ เราเอาแต่ตีตัวเด็ก ทำแต่ทำงานๆ เวลาไปจะไปนั่งหน้าเขาเลย

การประพฤติปฏิบัติ มันก็เป็นอยู่ในโลกเขา ธรรมในโลกอย่างนั้น จะหุบมือเปิบได้ อย่างไร ให้อลอยมาเองๆ พระพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว **“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น เพียงผู้ชี้แนะแนวทางเท่านั้น”** ชี้แนะแนวทางนี้ประเสริฐมาก

ในสมัยพุทธกาลทุกคนแสวงหาหมด ทุกคนเข้าสมาบัติได้ กภาพเทวิลเข้าสมาบัติได้ อาหารคาวสเข้าสมาบัติได้ ทุกคนพร้อมอยู่เลยนะ เหมือนกับมีเงินเต็มกระเป๋าเลยเพื่อรอซื้อสินค้า แต่ไม่มีสินค้าให้ซื้อ ฟังสิ... คนเกิดในสมัยนั้นยังไม่มี แล้วเราก็คงมาพบพระพุทธศาสนา ในกึ่งกลางพระพุทธศาสนานี้ สินค้ามากมายเลยแต่ไม่ยอมซื้อ

ชีวิตมนุษย์เรานี้ เกิดมาซื้อได้ นี่คือตัวเงินที่จะซื้อกรรมมาใส่ใจ ชีวิตของเราที่เหลือแล้วเราไม่ซื้อ เราไม่ชวนขายเอากรรมนั้นมาใส่ใจของตัว แล้วยังว่าฉลาดๆ อยู่นะ กิเลสมันบังไปทุกชั้นๆ นะ ถึงว่าเวลาประพฤติปฏิบัติ มันต้องทุ่มทั้งตัว

ถึงว่าทำให้สงบจากความคิดเดิม ความคิดเดิมที่คิดๆ อยู่นี้ เขาเรียกว่า “โลภียะ” เพราะกิเลสมันพาคิด เห็นใหม่ ขนาดว่ากิเลสมันหลอกมาขนาดนั้น เวลาจะประพฤติปฏิบัติ ยังต้องเข้าไป ไม่ใช่ว่ามันหลอกแล้วเราจะเชื่อมันนะ เราสู้ทันมันแล้ว เราจะต้องกำจัดมันก่อน กำจัดมัน

เรานี้เหมือนเด็กน้อยๆ เริ่มต้นหัดปฏิบัติ เตาะเตาะๆ เดินไป จิตมันจะกำหนดให้เป็นสมาธิ มันเหมือนเตาะเตาะๆ มันยังเดินไม่เป็น กิเลสนี้ โอ้โฮ! อย่างกับยักษ์ อย่างกับมาร เจ้าวัฏจักร เห็นใหม่

คิดทีหนึ่งนะ “เลิกดีกว่า นั่งไปก็เจ็บขา” เห็นใหม่ สู้กันไม่ได้เลย มันคนละไซส์เลย ใหญ่มาก กิเลสเจ้าวัฏจักรนี้ใหญ่มาก เนื้อความคิดของเราทั้งหมดเลย แล้วเราเตาะเตาะ “นั่งสมาธิหน่อยนะ วันนี้จะปฏิบัติ” มันจะเอาอะไรไปสู้มัน ไม่มีทางสู้ได้เลย ถึงต้องพยายามไป กำหนดจิตนี้ให้ลงให้ได้ กำหนดอันที่ว่าใหญ่โตเป็นเจ้าวัฏจักรนั้น ให้มันสงบตัวลงได้

การทำสมาธินี้ถึงว่าทำได้แสนยาก งานใดๆ ในโลกนี้ที่ว่า ทุกข์ๆ ยากๆ ขนาดไหน ถ้ามีเงินก็จ้างได้หมด ถ้าเป็นคนทีนิสสัยดี เป็นคนที่อหฺรยาศัยดี มีคนที่ตักทุกข์ได้ยากเขาก็ช่วยเหลือ สิ่งของในโลกนี้ช่วยเหลือเจือจางกันได้ทั้งนั้น มีการไหว้วานกันทำได้

แต่การปฏิบัตินี้ ไม่มีทางให้วุ่นกันทำได้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมตตาสงสารสัตว์โลกมหาศาล อยากรื้อสัตว์ชนสัตว์ให้พ้นจากทุกข์ทั้งหมด แต่ก็ต้องให้ทำเอง เพราะหัวใจกับกิเลสมันอยู่ด้วยกัน กิเลสอยู่ใต้จิตสำนึก อยู่ในก้นบึ้งหัวใจ หมอผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ มันก็เปลี่ยนแต่ก่อนเนื้อห้องสูบเลือดเท่านั้นเอง เขาไม่ได้ผ่าลงไปเห็นกิเลสในหัวใจนั้นเลย แล้วใครจะผ่าเข้าไปได้

ฉันทสมาบัติ ไหนจะเพ่งเข้าทะลุเขาเลาภาได้ขนาดไหน มันก็ไม่สามารถพุ่งเข้าไปเห็นกิเลสได้ นั่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า “ผู้มีทุกข์ๆ อยู่那儿 ผู้ที่มีทุกข์ในหัวใจนั้น ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเอง”

เพราะการสร้างภavnามยปัญญา **ธรรมจักร** เกิดขึ้นจากกระแสของใจที่ส่งออกมานั่น หักเข้าไปกินหัวใจนั้น หักเข้าไปชำระกิเลสในก้นบึ้งหัวใจนั้น ต้องให้หัวใจที่กิเลสนี้ส่งขับเคลื่อนออกมานั้น กิเลสความคิดที่ส่งขับเคลื่อนออกมาเป็นอารมณ์โลก อารมณ์ความทุกข์ ความร้อน อารมณ์โลก อารมณ์โกรธ อารมณ์หลง อารมณ์ที่เราเราร้อนอยู่ก็คือพลังงานที่กิเลสผลักดันออกมาทั้งหมดเลย เรากำหนดทำความสงบเข้าไป เพื่อให้อารมณ์ที่เป็นความร้อน เป็นโลก เป็นโกรธ เป็นหลงนี้ ให้มันเบาบางลง

ฟังสิ...เบาบางลงเท่านั้น เพราะว่า “สมาธิธรรม” สมาธิจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนี้เบาบางลง ฟัง..สิ่งที่เป็นโลก เป็นโกรธ เป็นหลง หลงระคะตัมหา ให้ใจทะเยอทะยานออกไปที่เป็นทุกข์ๆ อยู่นี้ ให้สงบตัวลง ถ้าไม่สงบตัวลงความคิดนี้เป็นความคิดเดิม เป็นความคิดในโลก เป็นความคิดของโลก เป็นความคิดของโลกก็ยะ เป็นความคิดที่กิเลสพาคิดทั้งหมดเลย จะทำบุญขนาดไหน ก็กิเลสพาคิด แบบที่ว่าเมื่อคืนนี้ผัดวันประกันพรุ่ง ทำบุญก็บุญในโลก บุญของโลก บุญของการเกิดซ้ำเกิดซาก เรียกว่าทำให้เกิดดีขึ้นเท่านั้นเอง แต่การกระทำที่พ้นออกจากโลก ฟัง !...พ้นออกจากโลก ออกจากการเกิดการตายที่แสนทุกข์แสนยากนี้ มันต้องเริ่มจากการที่ว่าให้ “เจ้าวัฏจักร” ให้ “อวิชชา” ให้ “พญามาร” ตัวใหญ่ๆ ที่คุมหัวใจนี้ แค่หลบตัวลงเท่านั้นเองนะ แค่ยุบขอบตัวลง ยังไม่ใช่การชำระเลย ให้เป็นสมาธิธรรม ให้มันยอมให้เราคิดแบบธรรมบ้าง ให้เราคิดแบบธรรมคือโลกุตตระ คือการจะพ้นออกไปจากกิเลส

ถ้าไม่อย่างนั้น มันจะเป็นความคิดของความคิดเดิมทั้งหมด ความคิดเดิมคือ “อวิชา ปัจจยา สังขารา” พาคิด

อวิชา คือ พญามารพาคิด เราต้องคิดด้วยเรา มันถึงคิดไม่ออก มันถึงมองไม่เห็นช่องทางที่จะออกจากโลกได้ เป็นไปไม่ได้ คิดโดยที่พญามารพาคิด แล้วพญามารที่เป็นเจ้าวัฏจักรอยู่ในหัวใจของเรา จะพาให้คนที่อยู่ในอาณาเขตของมันพ้นออกมาจากอาณาเขตของมัน เป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย ถึงต้องทำความสงบเข้ามา

ถึงในการทำความสงบ มันจะเตาะเตาะขนาดไหน เราก็ต้องขวนขวายต้องทำ นี่ผู้ที่ปฏิบัติธรรม มันเหนื่อยอยากตรงนี้

มันเหนื่อยอยากตรงเริ่มต้นนี้ การเริ่มต้นนี้ เห็นใหม่ นับหนึ่งนี้แสนยาก เพราะมันไม่อยากจะนับ เราต้องการสิ่งใด เรายังสะสมเงินทองซื้อได้ เพราะเรามีความเห็น เราเห็นเป็นรูปวัตถุที่เราต้องการ เพชร แก้ว แหวน เงิน ทอง เห็นใหม่ เราอยากได้วงไหน อยากได้เส้นไหน เรายังสะสมเงินไปซื้อได้ แต่นี่ที่ว่า “ธรรม” ก็ไม่เคยเห็น มรรค ผล นิพพาน อย่างไม่รู้ ก็ไม่เคยรู้ มันไม่เคยเห็น มันไม่เคยรู้ มันไม่ชวนทำ

มันไม่ชวนทำหรอก เพราะมันไม่เห็นสิ่งล่องใจ ถึงว่าต้องเชื่อในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อในครูบาอาจารย์ว่ามันเป็นสุขอย่างยิ่ง มันมีจริงๆ มันเทียบได้ตรงที่ว่ามันทุกข์จริงๆ เวลาทุกข์ ทุกข์จริงๆ เวลากิเลสมันเป็นเจ้าวัฏจักร มันใหญ่โตขึ้นมาในหัวใจ ไม่รู้จักมันนะ แต่ก็ยังเชื่อมั่นไปให้มันขับไล่ไป แต่สิ่งที่มีอยู่นี้มันต้องบอบสลายได้ มันต้องแปรสภาพได้ เห็นใหม่ มันถึงคู่กันตรงนี้ ถ้ามันมีทุกข์อยู่ มันก็ต้องมีสิ่งที่กำจัดทุกข์ได้จริงสิ

สิ่งใดมีอยู่ มันก็ต้องมีสิ่งที่ว่ามันต้องแปรสภาพไป มันต้องหลุดไปได้ เรามีของเราอยู่ จะคิดขนาดไหน จะเก็บไว้ขนาดไหน มันยังต้องเสื่อมสภาพไปเลย แล้วสิ่งนี้มันอยู่กับใจเรา มันถึงว่ามันต้องดับได้ไง พอดับเชื่อดันนี้ เห็นใหม่ เอาทุกข์นี้เข้าไปเทียบ เอาความทุกข์เอาที่นอนจมเหมือนไอ้หมูนอนอยู่บนมูตรคู่นี้เข้าไปเทียบ

สิ่งที่เกิดขึ้นจากมูตรคุณนี้แหละ มันจะสดใส มันจะสว่างไสว มันจะเป็นผู้ที่พ้นจากอวิชชาได้ เพราะอะไร เพราะเชื่อในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมีคบะธรรม เพราะการมีมุมนะ เพราะมีความจงใจใจใจของผู้ที่จะปฏิบัติ ใจของผู้ที่พ้นจากทุกข์นี้ต้องเป็น “อาชาไนย” เราจะเลือกกินแต่สิ่งที่ดีๆ มันประกาศตนในสมณสาธูปที่ว่าเราจงใจจะออกนี้ไง คำว่า “อาชาไนย” นี้คือ ต้องมีความแกร่งกล้า ความแกร่งกล้าของใจนี้แหละ มันถึงจะยืนได้ จากที่เตาะเตาะ เห็นไหม จากเด็กเตาะเตาะ แล้วไปเจอคู่ต่อสู้ที่ว่าเป็น “เจ้าวัฏจักร”

กำหนด “พุทโธๆ” เข้ามา ถ้าเราอยู่ในเรือนของเรา เรากลับไปปฏิบัติ กำหนดพุทโธๆ ขึ้นมา จากเตาะเตาะ เตาะเตาะ ขึ้นมาเลย กำหนดพุทโธๆ ขึ้นมา นี่คือการระดมใจให้อยู่กับตัว ใจที่ส่งออกไปจับเคลื่อนไปด้วยกิเลสพาคิด “โลก โกรธ หลง” ที่มันเอาความร้อนมาเผาหัวใจนั้นละ เปลี่ยนจากความคิดไปทางโลก เปลี่ยนจากโลกียะที่เคยเป็นอยู่ คิดแบบเจ้าวัฏจักร พญามารมันคิดอยู่ เพราะมันอยู่เหนือโลก มันอยู่เหนือโลกอยู่เหนือใจของเรา มันจับใส่ให้เราคิดอยู่ในอาณาเขตของมันตลอด แล้วก็เอาไฟมาเผาตัวเอง เห็นไหม

บัดนี้เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าระลึกถึงพุทโธๆ นี้ เป็นชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะไม่เห็นตัวก็จริงอยู่ แต่เราขออน้อมให้อันนั้นคือชื่อ “พุทโธๆ” นี้ให้อยู่กับใจเรา ให้ความคิดนี้มาเกาะอยู่ที่พุทโธ

จากความคิดที่เจ้าวัฏจักรพาคิดอยู่นั้น “ใช้สติ ใช้ปัญญา” เหนียวรั้งกลับมาคิดถึงพุทโธๆ พุทโธนี้เป็น “พุทธานุสติ” ระลึกระลึกถึงพระพุทโธเจ้าอยู่ตลอดเวลา เห็นไหม เหมือนไขว่คว้าหาครู หาอาจารย์ ให้มันมีที่ยึด

จากเด็กเตาะเตาะ ก็ขอหาแบ้คอยู่ข้างหลังสักหน่อยหนึ่ง ก็หาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ที่อาศัย ถึงจะไม่ได้สงบจริงก็ขอพึ่งพาอาศัยกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัย

พุทโธๆ กำหนดเข้าไป นี่ไง จากที่พญามาร บังคับผลัดไสให้คิดในโลก ในโกธ
ในหลง แล้วกลับมาคิดเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วตั้งมาๆ มารมัน
กลัว

กิเลสกลัวธรรมของพระพุทธเจ้าเท่านั้น กิเลสไม่เคยกลัวสิ่งใดเลย นี่ก็เหมือนกัน
เรายึดมันแล้ว เรากำหนดพุทโธมา แย่งมา แย่งความคิดออกมาจากที่เป็นโลกียะให้มันสงบ
ตัวลง สงบตัวลงให้เป็นกลางก่อนเห็นใหม่ ถ้าสงบตัวลงเป็นกลางจิตมันเป็นกลาง เริ่มสงบ
ตัวลงๆ ความสงบตัวลงนี้มันก็แปลกประหลาดมหัศจรรย์แล้ว ที่ความทุกข์ร้อนนั้นดับไป

ฟังสิ..สิ่งที่เป็นทุกข์เป็นร้อนอยู่ในหัวใจนั้น มันจะเบาบางลง มันจะดับไป แล้วมัน
จะมีความสุขเกิดขึ้น เป็นความเว้งว่างใจ เว้งว่างนะ มันจะเบาลง จิตสงบตัวลง ใหม่ๆ มัน
จะเข้าไปได้เล็กๆ น้อยๆ ก่อน เล็กๆ น้อยๆ นะ ฟ่อนคลายจากที่ว่าเกือบเป็นเกือบตายนี้ไง
คิดจนเครียด คิดจนหัวใจนี้ตึงเครียด ประสาทนี้เขม็งตึงไปหมดเลย แล้วมันฟ่อนคลายได้
หมด

**“คนเราตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่เคยดับเครื่อง จิตไม่เคยสัมผัสสมาธิธรรมเลย
เครื่องยนต์มันติดตลอด ชีวิตนี้มันติดไปไต่ยังไง”**

เครื่องมันยังมีเวลาต้องดับเครื่อง เครื่องต้องซ่อมแซม แต่จิตนี้ไม่เคย เข้า
โรงพยาบาลเขายังต้องวางยาสลบเห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะมันไม่ยอมหลับ เอายาสลบ
วาง เวลาผ่าตัดกันนะ

ผ่าตัดนั้นมันก็ไม่ได้หลับ เครื่องก็ไม่ได้หยุดนะ เพียงแต่เขาเอายาสลบนั้นกดไว้
เฉยๆ แล้วเราทำความสงบลงไปๆ จากเครื่องร้อน..ตึงเครียดไปหมด แทบจะพังแล้วโครกเค
รๆ แล้วมันสงบตัวลงได้ คูสิ เครื่องมันดับเครื่องได้ มันถึงเป็นความสุขใจ

มันถึงเป็นความสุขเกิดขึ้น เครื่องไม่เคยดับเลย เราได้ใช้สมาธิธรรม พุทโธๆ นี้เข้า
ไปดับเครื่อง หยุดเครื่องเดินได้ มันลงสมาธิ สมาธินี้เป็นโลกุตตระ เป็นธรรม เห็นใหม่
เป็นธรรมที่ไม่ได้อยู่ในโลก อารมณ์โลกเป็นอารมณ์โลก

“สมาธิธรรม” เห็นเงาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จากพุทโธๆ เห็นไหม พุทโธๆ จนพุทโธนั้นเริ่มจางลง เบาลง ใจเป็นพุทโธขึ้นมาเอง ใจเป็นพุทโธเองนะ เนื้อของ พุทโธกับใจเป็นเนื้อเดียวกัน

จากคำท่องบ่นนั้นเป็นเหมือนรอยเท้าของโค แล้วเราก็เดินตามรอยเท้าของโคจนถึง ตัวโค รอยเท้าของโคกับคนเดิน อันนี้ก็มี “สติ” เป็นผู้เหนี่ยวรั้ง ให้พุทโธๆ ให้จิตนั้นเดิน ตามรอยเท้าโค เห็นไหม แล้วก็จะถึงตัวโค ถึงตัวโคคือจิตนั้นเป็นสมาธิ โดยเนื้อของจิต นั้นเอง

คำว่า “พุทโธ” นั้นก็ไม่ใช่ ความรู้สึกนี้มันเด่นขึ้นมา จากการทำ ความสงบเข้าบ่อยๆ บ่อยๆ เข้าอย่างนี้ ทำความสงบเข้าไปแล้วจนจิตตั้งมั่น จิตตั้งมั่นเพราะความสงบนี้เข้าไป บ่อยครั้งมากๆ จนจิตตั้งมั่น

ถ้าความสงบครั้งแรก มันแค่เป็นความสงบ แล้วเรามีความสุข เห็นไหม เรามี ความสุขพร้อมกับความสงบนั้น แล้วมันทำอะไรได้ละ มันก็คิดอยู่ในความสงบนั้น ทาง ปัญญานั้นออก ปัญญานั้นทางออกมาเป็นข่ายของปัญญาใจ

เราคิดเรดาร์แล้ว เราก็ใช้เรดาร์ออกหา กาย หาเวทนา หาจิต หาธรรม

หากายนะ กายทำไมต้องไปหาอีก ก็เรานั่งอยู่กับกายนี้ ก็เพราะมันนั่งอยู่กับกาย มัน ถึงไม่เห็นกาย หัวใจอยู่ในร่างกายเรานี้แหละ แต่มันไม่เคยเห็นร่างกายเราเองเลย มันมีแต่ตา เนื่อมองเห็นแขน เห็นขา ลูกตาก็ไม่เคยเห็นลูกตา ลูกตาต้องใช้กระจกส่องย้อนกลับมา มัน ถึงเห็นตาเห็นใหม่ เห็นด้วยตาเนื้อ เวลาลูกตาเสีย แขนเสีย ตัดแขนไป แขนเป็นเราใหม่

อวัยวะในร่างกายของเรา ที่ว่าเป็นเราอยู่นี้ เวลาเราเปลี่ยนถ่ายออกไป มันยังเป็น ของเราไหม ฟันเวลาไปถอนที่โรงพยาบาล พอทิ้งไปแล้ว ยังไม่อยากเก็บเอามาเลย มัน เหม็น

ในร่างกายอะไรเป็นเรา ไม่มีเลย แต่เราว่า “เป็นเรา” เป็นเราแล้วเป็นแบบโง่ๆ ด้วย นะ ถ้าเป็นเราแบบเห็นนะ มันจะเห็นเรา นี่ไม่เคยเห็น ไม่เคยเห็นว่าเรา

ถึงว่าทำไมถึงต้อง *กางข่ายของปัญญา* ใน *กางข่ายของปัญญา* หาดิจิต ความสงบตัวนี้ มันสงบออกมาแล้วมันเป็นพลังงาน เป็นสัมมาสมาธิ สมาธินี้ทำให้จิตสงบร่มเย็น สมาธินี้เป็นต้นทุนที่เราจะยกขึ้นวิปัสสนา

“สมถกรรมฐาน” คือ ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ทำให้จิตนี้สงบจากเจ้าวัฏจักร จากพญามารที่ครอบคลุมนอยู่ ให้ออกมาเป็นสมาธิธรรม สมาธินี้เป็นสัมมาสมาธิอยู่ในมรรค ๘ ที่อยู่ในความเห็นชอบ ความดำริชอบ เห็นใหม่ ความดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ สมาธิชอบ สติชอบ สติชอบควบคุมใจยกขึ้น ยกขึ้นวิปัสสนา *กางข่ายของปัญญา* ปัญญาที่กางออกไปให้เห็นกาย เห็นจิต จิตกับกายอยู่ด้วยกัน แต่ไม่เคยเห็นกัน เห็นแต่พญามารมากอดคั่นไว้

จิตของเรา กับกายของเรา ให้ออกมาจกคั่นกลางว่า “เป็นเรา เป็นเมื่อนั้น เมื่อนี้” ผิดวันประกันพรุ่งไง มันไม่ใช่เรา มันเป็นเราโดยอดีต อนาคต

มันไม่ใช่เราในปัจจุบัน เป็นอดีต อนาคต ใจมันคิดว่าเรานะ นาย ก. นาย ข. จะทำนั่นจะทำนี่ สัญญาผูกมัดไว้ในโลก เมื่อนั้น เมื่อนี้ เราต้องไปทำตามสัญญาที่ผูกมัดไว้ ตัวเองก็ยังไม่รู้เลยว่าอยู่ถึงวันนั้นหรือเปล่า ไปทำตามสัญญาไว้ แล้วตัวเองจะอยู่ถึงวันนั้นไหม เรายังไม่รู้ว่าจะตายวันไหนเลย แต่ผูกมัดใจหมด

“เรากับเขา” อันนี้เป็นอดีต อนาคต ไม่เคยเห็นเราเลย พญามารมันคั่นตรงนี้ไว้ไง ไม่เคยเห็นเรา แต่เพราะเรามีวาสนาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์แล้วมีกฎหมายคุ้มครอง มันถึงเป็นบุคคลขึ้นมา บุคคลที่กฎหมายคุ้มครอง บุคคลมีสิทธิตามกฎหมาย จะทำสิ่งนั้นๆ “สมมุติทั้งหมด!” หลอกกันล้วนๆ หลอกให้มันจมอยู่ในวัฏวนนี้ไง

มันหลอกกันไป ถึงเวลาจิตสงบเข้าไปแล้ว มันถึงกางข่ายของปัญญาออกมาได้ ข่ายของปัญญา เรดาร์ตัวนี้ไม่เคยออกมาจากใจเลย ข่ายของเรดาร์ที่จะยกขึ้นมาได้ มันอยู่ที่ฐานของใจ ใจที่ไม่เข้าถึงความสงบ จะไม่เคยเห็นข่ายของเรดาร์ตัวนี้เลย

พญามารมันครอบไว้ขนาดนั้นนะ แล้วยังพาให้หลงไหลได้ปลื้มไปกับมันตลอด แต่ถึงเวลาที่จิตนี้สงบ เพราะในความเชื่อ ในการเป็นสัตว์อาชาไนย เชื่อในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กำหนดพุทโธๆ จนจิตนั้นสงบเข้าไป จิตสงบเข้าไป

จิตนี้เป็นเอกัคคตารมณ์ จิตนี้เป็นเอก จิตนี้เป็นหนึ่ง จิตนี้เป็นเอกภาพ จิตนี้เป็นอิสระชั่วคราว สิ่งที่เป็นอิสระชั่วคราวนี้ ถึงต้องหาครูหาอาจารย์ หาธรรมแท้ๆ

ธรรมแท้ๆ จะบอกให้ว่า จิตที่เป็นเอกภาพนี้ อย่าหลงตัวเอง จิตที่เป็นเอกภาพมันก็เป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล ในจักรวาลนี้ดวงดาวมันก็หมุนไปตามจักรวาลนั้น มันก็เป็นเอกภาพของมัน แต่มันก็ต้องเหวี่ยงไปตามแรงของมัน

สมาธิที่เป็นเอกภาพนี้ ก็เกิดขึ้นมาจากเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นเอกภาพ มันเป็นหนึ่งใน มันไม่เป็นใคร มันเป็นเอกอยู่อย่างนั้น แต่มันเสื่อมได้ ถ้าไม่กางข่ายของปัญญาออก มันก็เจริญอยู่ขณะนั้น แล้วมันก็ต้องเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา

ถึงว่าจิตนี้สงบ จิตนี้เป็นเอกภาพ จิตนี้ต้องกางข่ายของปัญญาออก ค้นหากายกับจิต กายกับจิตที่อยู่ด้วยกัน ที่มันไม่เคยเห็นกันเลย จิตสงบขนาดไหนก็ไม่เคยเห็นกาย จิตสงบขนาดไหนก็ไม่เคยเห็นจิต

จิตนี้เป็นเอกัคคตารมณ์ เป็นหนึ่ง เป็นจุดตถุณาน เป็นอาภาสอันฉายตนะ เป็นสมาบัติ เป็นรูปฌาน อรูปฌาน ขนาดไหนก็แล้วแต่ มันก็ไม่เห็นมัน เพราะตัวมันเป็น

“เจ้าวิภูจักร” สงบตัวลง ให้มันแสดงตัว แต่ “เจ้าวิภูจักร” พญามารยังควบคุมฐานบัญชาการอันนั้นไว้อยู่ ถึงต้องยกขึ้นวิปัสสนา

การยกขึ้นวิปัสสนา เห็นไหม สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ยกขึ้นวิปัสสนา โดยการ กางข่ายออกหากาย หากจิต ถ้าใครหากาย หากจิตเจอ ถึงจะเริ่มค้นวิปัสสนา จากการเริ่มจะทำสนธิสัญญา การจะทำสนธิสัญญาต้องมีคู่กรณีใช่ไหม การทำสนธิสัญญาใดๆ ก็

ตาม ต้องมีคู่กรณี ถึงจะทำสนธิสัญญากันได้ แต่ไม่มีเราอยู่คนเดียว จะไปยกประเทศนี้ให้ใคร จะไปยกภพยภชาติของเรานี้ให้ใคร

เราจะทำลายภพ ทำลายชาติของเราได้อย่างไร ในเมื่อเราไม่มีคู่กรณีที่ จะทำสนธิสัญญากัน ยกภพ ยกชาติ ทำลายภพ ทำลายชาติอันนี้ ถึงต้องการกางข่ายของปัญญา ออก กางข่ายของปัญญาออกหากาย หากจิต เพื่อจะเป็นคู่ทำสนธิสัญญาการทำลายภพ ทำลายชาติ ถึงต้องยกขึ้นวิปัสสนา ถ้าไม่ยกขึ้นวิปัสสนา มันไม่มีคู่กรณีในการทำสนธิสัญญานั้น

ยกขึ้นวิปัสสนาด้วยกายกับใจ ที่เราจะแสวงหากายกับจิตนี้ให้เจอ นี่คือการแสวงหากายกับจิตนั้น ถึงว่าข่ายของปัญญา เห็นใหม่ ทำไม่ถึงว่าเป็นข่ายเป็นเรดาร์ของปัญญา เพราะมันหาไม่เจอ จิตนั้นใส สมาธินี้แน่น วางไปหมด มองไม่เห็นสิ่งใดๆ เลย เราเว้งว่างไปหมด

เวลาจิตมันสงบตัวลงนั้น มันก็สงบไปด้วย เพราะพญามารมันครอบคลุมอยู่ที่ฐานของความว่างนั้น ถึงต้องหากายให้เจอ ถ้าใครเคยเจอกาย หรือมีอำนาจวาสนา เห็นใหม่ มีอำนาจวาสนา คือการตั้งสมภารมีมา จิตดวงนั้นจะเห็นกาย พอเห็นขึ้นมาแล้วก็หลุดมือไป แล้วก็จะไม่เห็นอีก เพราะอะไร เพราะวาสนาก็ต้องใช้หมด วาสนาบาปมีบุญกุศลนี้เกิดขึ้นมา มันเป็นบุญกุศลมาเกิดจากบุญในโลก

บุญในโลกที่เราสะสมมานั้น เพราะเราเกิดตายมา เราเป็นผู้ที่เกิดตายมาในโลกนั้น สะสมบุญบาปมีมา พอมันจับกายแล้ว ถ้าเราไม่จับแล้วพิจารณา มันจะจับแล้วหายไป แล้วเราจะจับกายนั้นอีกไม่ได้ นี่ไง ถึงต้องกางข่ายของปัญญาออก ผู้ที่ไม่ได้สะสมบาปมีมา มันต้องหากายและจิต กายหรือจิตก็ได้ แยกออกแล้วเป็น กาย เวทนา จิต ธรรม

กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ธรรมเป็นธรรม เวทนาจึงเกิดพร้อมกับกายกับจิต ถ้าเราจับกาย เวทนา จิต ธรรม คือ สติปัฏฐาน ๔ นี้ มันเข้ากับอริยสัจ ๔ มันถึงเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราจะค้นคว้าไต่หากันไง เห็นใหม่ ทำแค่จิตสงบนี้ก็กิเลสมันก็หลอกมาจนขนาดนั้น

แค่กว่าจะทำจิตสงบได้ แค่กว่าจะปักฐานตั้งมั่น เข้าไปยึดพื้นที่เพื่อจะยืนขึ้นมา เพื่อจะวิปัสสนายังทุกข์ยากขนาดนั้นเลย งานแค่เข้ามาหาพื้นฐานมันยังทุกข์ยากขนาดนั้น แล้วงานการชำระกิเลส การวิปัสสนามันจะง่ายกว่าการทำสมถะหรือ.. ฟังคูสิ

การหาทุน กับการต่อสู้ การถากถาง การจะทำสนธิสัญญา พิจารณาทุกขกฐิน ถ้าเห็นกายเห็นใจใหม่ ถ้าพื้นฐานของจิตสงบอยู่ มันจะเห็นตามความเป็นจริง ถ้าจิตมันไม่สงบ กายนี้มันจะจับต้อง เรายังเราจะจับกาย แล้วมันจะหลุดไปๆ จากเรดาร์นั้นไป เรายังเรากำลังไม่พอ ข่ายของปัญญาเรายังไม่พอ มันจับกายนั้นไม่ได้

จิตก็เหมือนกัน จิตนี้มันเกิดขึ้นมาจากความรู้สึก เห็นใหม่ เวลาจิตสงบเข้าไปนี่เป็นสมาธิ เป็นเอกัคคตารมณ์

ที่ว่าเป็นฌาน เป็นสมาบัติ จิตมันก็ส่งออกไปข้างนอกหมด มันเป็นนามธรรมไป แล้วเราทางข่ายออกดี ทางข่ายของปัญญาออก ใจจิตที่กระเพื่อมออกมาเป็นข่ายก็จริงอยู่ เป็นสมาธิ เป็นสมาบัติ เป็นอะไรก็แล้วแต่ มันมีตัวเริ่มต้น มันมีสิ่งที่ใช้พลังงานขับเคลื่อนออกไป

พลังงานที่เป็นฌานที่เป็นสมาบัตินี้ ฌานสมาบัตินี้มันมาจากไหน อวกาศให้ผลกับใคร เห็นใหม่ อากาศ ลมนี้มันจะมีความสำคัญต่อเมื่อคนนั้นมีลมหายใจเข้าออก อันนั้นจะเป็นประโยชน์ คนที่ตายแล้วลมหายใจ อากาศ อวกาศ จะเป็นประโยชน์อะไรกับคนนั้น

“จิต” ก็เหมือนกัน จิตพอสงบตัวลง เห็นใหม่ สงบตัวลงนะ ข่ายนี้เกิดขึ้น แล้วต้องย้อนกลับมาหาสติ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นจากจิตที่มีวิญญาณอยู่ จากจิตปฏิสนธิ เป็นสิ่งที่ว่ามันต้องขับเคลื่อนสิ่งนี้ออกมา สิ่งที่ว่าๆ นี้แหละ สิ่งที่เราเห็นว่าเป็น “ความว่าง” ที่มันขับเคลื่อนออกมา สิ่งที่เป็นความรู้สึกออกมา นี่คือจิต

ข่ายของปัญญา เรายังเรายังมันต้องจับต้องได้ เรายังเรายังจับจิต จิตนี้มันเป็นความห้วนไหว เป็นความกระเพื่อมของใจ มันละเอียดกว่ากาย กายนี้เหมือนเครื่องบินรบ เห็นใหม่ เครื่องบินรบที่เขาออกมานั้น มันจับได้มันจะเห็นภาพเลย นี่คือการพิจารณา

เราจะต้องจับกายให้ได้ จับขำศึก เห็นไหม จับขำศึกแล้วสงบ ทำให้มันเห็นตัวแล้ว จับมันมานั่งโต๊ะ ทำเป็นคู่สนธิสัญญา

ถ้าจับจิต จิตนี้เป็นอารมณ์ จิตนี้เป็นสิ่งเริ่มต้นของทุกๆ อย่าง จิตนี้เป็นเจ้าวัฏจักร จิตนี้เป็นเจ้าของเครื่องบินนั้น เห็นไหม

เครื่องบินนั้นจะออกมาบัญชาการทำสงครามกับเราได้ มันต้องมีผู้บังคับบัญชา หรือมันต้องขออนุญาตใครมา ใครต้องสร้างมันขึ้นมา บุญหรือกรรมแต่งให้เราเกิดเป็น มนุษย์นี้เห็นไหม มีกายกับจิตนั้นสร้างมา เจ้าวัฏจักรมันควบคุมอยู่ตรงนี้

แต่ถ้าพิจารณาจิตย้อนเข้าไป ดูซิว่า เครื่องบินนั้นเป็นกาย แต่ไอ้จิตที่มันสั่ง เครื่องบินนั้นขึ้นมา คำสั่งนี้คูสิมันเป็นรหัสณะ มันเป็นวิทย์ มันเป็นคลื่น คำสั่งเครื่องบิน นั้น เครื่องบินนั้นบินมาเป็นกาย เห็นชัดๆ เลย แต่คำสั่งที่สั่งเครื่องบินให้บินไปละ คอมพิวเตอร์ที่ควบคุมที่สั่งบัญชาการมันอยู่ที่ไหน นี่ก็คือคลื่นของจิต

ถ้าจับจิตได้ จิตนี้เป็นพลังงานความคิด จับความคิดนั้นขึ้นวิปัสสนา ข่ายของปัญญา จะสามารถจับได้ จับทั้งแบบกายและจิต จับทั้งตัวเครื่องบินเข้ามา จับทั้งกองบัญชาการที่ สั่งเครื่องบินนั้นขึ้นมา จับมานั่งโต๊ะ จับมาเป็นคู่สนธิสัญญาที่จะต้องเจรจากัน ถ้าจับได้นี้ คือข่ายของ “ปัญญา” นั่นคือการเริ่มต้นวิปัสสนา

การจะยกขึ้นวิปัสสนาได้ มันต้องมีคูกรณี ต้องมีคูกรณีใครเป็นฝ่ายรุกแล้ว สงคราม กายกับจิต สงครามระกว้างกิเลสกับธรรมนี้ ใครเป็นคนริเริ่ม ใครเป็นคนทำให้เกิดสงคราม ขึ้นมา “ธรรม” สิ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ริเริ่ม องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชำระกิเลส คือว่าทำสงครามนี้จบสิ้น แล้วหลุดออกไปจากวัฏณะ

ถ้าไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะเห็นกิเลส ใครจะรู้จัก กิเลส กิเลสคือเรา กิเลสใหญ่ที่สุดเหนือหัวใจของเรา กิเลสมันครอบคลุม มันบัญชาให้ โกรธ ให้โลภ ให้หลง ให้ทุกข์แสนทุกข์ เห็นไหม ให้ทุกข์แสนทุกข์ ไม่มีทางเลย ถ้าไม่มี ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่มีทางเห็นหน้ากิเลสเลย แต่นี้เราประพฤติ

ปฏิบัติมาจนจิตสงบ จนจับกิเลสได้ จนจับกายและจิตที่เป็นพญามารมันควบคุมอยู่นี้ มานั่งโตะเพื่อจะทำสนธิสัญญากัน นี่คือการเจรจา ใจ คือการทำวิปัสสนาใจ

กายนี้หรือเป็นเรา จิตนี้หรือเป็นเรา เรามันอยู่ที่ไหน เห็นไหม พญามารมันคั่นอยู่ ที่ว่าเราไม่เคยเห็นสิ่งนี้เลย มันจะตื่นเต้น พอจับเขามานั่งโตะได้นะ ความไหวไป

ไคโนเสาร์อยู่ที่ใจ ไม่มีใครเคยเห็นตัวมันเลย พาเกิดพาดายมาไม่รู้กี่ภพกี่ชาติ แล้วเราไปเห็นตัวมัน แล้วจับมานั่งโตะได้ คนๆ นั้นยอดนะ “อาชาไนย” ผู้นั้นไปถึงครึ่งทางที่จะพ้นจากกิเลสได้แล้วนะ การจับไคโนเสาร์นี้ได้ มันจะไหว เราจะรู้สึกตื่นเต้น ขนพองสยองเกล้า

ขนพองสยองเกล้าเพราะอะไร เพราะว่ามีคู่แล้วใจ มีคู่กรณีก็จะเริ่มมีการเจรจาเกิดขึ้น การเจรจาเห็นไหม ผู้ที่ดูเครื่องบิน เครื่องบินบินมานี้ มันรुक้าเข้ามาในเขตของเรา หรือเปล่า

กายก็เหมือนกัน พิจารณากายซิ พิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริง กายจะเห็นจากตาของใจ ไม่ใช่กายที่เห็นด้วยลูกตา แก้วตานี้ ตานี้เห็น ลูกแก้วตานี้เห็นหนัง หนังที่ว่าเป็นสมบัติโลกที่มาอาศัยอยู่ชั่วคราว

แต่การเห็นข้างใน เห็นโครงสร้างของกาย เห็นโครงสร้างภพของมนุษย์ เห็นโครงสร้างของการสร้างบุญกุศลมาได้เป็นมนุษย์นี้ แล้ววิปัสสนาว่า โครงสร้างนี้อยู่ได้จริงหรือ

หัวใจของเราอยากอยู่คงที่ กิเลสนี้ไม่ต้องการให้สิ่งใดแปรสภาพไปเลย ถ้าสิ่งนั้นเราพอใจ สิ่งที่ไม่แปรสภาพไปเลยนี้มันเป็นสิ่งใด มันเป็นไปได้ไหม มันเป็นไปได้ แต่ในเมื่อเจ้าวัฏจักร ใจตัวหลงมันพาอยู่ มันจะพาให้กายนี้กับเราไม่ตาย กายกับเราจะอยู่เป็นคู่ตลอดไป ไม่เคยตายจะอยู่ค้ำฟ้า

แต่ในความเป็นจริงมันไม่ใช่ พอไม่ใช่ นี่สนธิสัญญาเริ่มการเจรจา การวิปัสสนาคูกายไป ดูกายว่ากายมันจะแปรสภาพอย่างไร ดูโครงสร้างของกายด้วยตาใจ ไม่ใช่ดูกายด้วย

ตาข้างนอก ดูไปด้วยตาข้างนอก ยิ่งดูยิ่งกิเลสเกิด ดูโครงสร้างภายใน เพราะจิตนี้สงบแล้ว เห็นภายใน พิจารณาตามความเป็นจริง ถ้าสมาธิคืออยู่ ภาพนั้นเห็นอยู่ แล้วแปรสภาพให้เราดู การแปรสภาพนี้ คือ **“วิภาคะ”**

“วิภาคะ” แยกส่วนแบ่งส่วนของกายที่มันแปรสภาพ โครงสร้างนี้ต้องหมุนไป มันคงที่ไม่ได้

“ความคงที่ไม่ได้” นั่นคืออะไร คือ **“ไตรลักษณ์”** สิ่งที่เป็นไตรลักษณ์ มันแปรสภาพจากภายใน จากไม่มีกิเลสมาเห็นอดีต อนาคต มันอยู่ในปัจจุบันธรรม **“ปัจจุบันธรรม ปัจจุบันจิต”**

“จิต” นี้ที่ไม่มีมิติ จิตนี้เป็นหนึ่ง จิตที่เป็นเอกภาพ กับ จิตที่ ๒๔ ชั่วโมง จิตที่คิดไปในโลกภายนอกนี้เห็นไหม **“โลกียะ”** จิตคิดว่าความเป็นไป เวลาเมื่อนั้น ตายถึงวันนั้น ทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ ตายไปแล้วก็ชั่วโมง จะเนาจะเปื่อย เปื่อยแล้วจะพุดองไปขนาดไหน เซลล์ของมนุษย์อยู่ได้ก็ชั่วโมง

อันนี้เป็นความคิดของพญามารมันหลอก มันพาหลอก สมมุติพาหลอกทั้งหมดเลย แต่ขณะที่วิปัสสนาอยู่ภายในนี้ โครงสร้างของจิตไม่มีมิติ เป็นปัจจุบัน เป็นทุกๆ อย่างที่ขณะนั้น ในขณะที่จิตที่พิจารณาอยู่ **“พลิก !”** ในขณะที่จิตที่พิจารณาอยู่ ถ้าเห็นตามความเป็นจริง ความพลิก ความแปรไป เพราะเห็นความเป็นไตรลักษณ์ มันปล่อย.. ปล่อยกายออกไป

จิตเป็นจิต กายเป็นกาย ชั่วคราว การปล่อยนี้มันจะปล่อยชั่วคราวก่อน เพราะอะไร เพราะแก่นของกิเลส กิเลสนี้เหนืออำนาจมาก พอมันแพ้นี้ มันก็หลบไป เราอย่าชะล่าใจนะ ว่าธรรมนี้จะชนะได้ในทีเดียว

การต่อสู้กับกิเลส กิเลสมันจะพาหลอกพาล่อ ขนาดการประพฤติปฏิบัติ ทำความสงบ มันยังพาหลงไหลได้ปลื้มไปขนาดนั้น แล้วเรายังอุตส่าห์กระเสือกกระสนเข้ามา ด้วย

ความจงใจของเราเข้ามา พองใจเข้ามาแล้ว ยกขึ้นขณะวิปัสสนา กำลังนั่งเจรจาใน
สนธิสัญญากันอยู่ เราไปพลาดท่า แพ้การเจรจา เราจะเสียใจใหม่

การจับคู่กรณีมานั่งโต๊ะได้ การเจรจาอยู่ ถ้าเจรจายังไม่สำเร็จเราจะล้มโต๊ะเพื่ออะไร
อย่าให้กิเลสมันหลอกให้ล้มโต๊ะนั้นนะ ฉะนั้นวิปัสสนา ถ้าปล่อยแล้วมันยังไม่ได้ทำ
สนธิสัญญากัน มันยังไม่เป็นเรื่องจบสิ้น มันยังไม่ใช่เรื่องจบสิ้นอยู่ พิจารณากายซ้ำอีกตั้ง
โต๊ะขึ้นมาให้ได้ พิจารณาซ้ำเข้าไป ซ้ำเข้าไป

การเจรจาจนเขาไม่มีข้อต่อรอง พิจารณาจนจนแปรกสภาพ เป็นไตรลักษณ์ เห็น
ตามความเป็นจริง

“ปล่อย” ปล่อยนี้กิเลสยังเกาะเนื่องกันอยู่ มันยังมีช่องทางที่มันจะหลบออกได้ เห็น
ใหม่ วิปัสสนา.. วิปัสสนาซ้ำๆ จนกิเลสขาด กายนี้แยกออกไป “กายเป็นกาย จิตเป็นจิต
ทุกข์เป็นทุกข์” แยกออกจากกันหมดเลย

สนธิสัญญานั้นตกลงกันเรียบร้อย สนธิสัญญานั้นทำได้ ถ้าทำได้แล้ว สงครามกาย
กับจิตใจ มันก็ผ่านไปขั้นตอนหนึ่ง ขั้นตอนที่ว่า เราก็คือผู้ที่ว่า ยืนได้ตามความเป็นจริง
เป็นลูกศิษย์ตถาคต อย่างที่ว่า “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เห็นใหม่ พระอัญญาโกณฑ
ัญญะรู้ธรรมนะ

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา” การว่าธรรมดา คือ
ธรรมดาในความเป็นจริง ไม่ใช่ธรรมดาในการเห็นว่า เราเป็นธรรมดา เราไปคาดหมาย
ออกไปเป็นธรรมดา

การวิปัสสนาทางจิตก็เหมือนกัน วิปัสสนาจิต เห็นใหม่ กายเป็นกาย กายอยู่ที่ไหน
กายจะจับเคลื่อนเองได้ไหม ไม่มีทาง เพราะจิตนี้ไปข้อง ชันซ์ ๕ นี้เป็นเรา เราเป็นชันซ์ ๕
จิตนี้เป็นเรา เราเป็นจิต ทุกข์ถึงได้เกิดขึ้น ความคิดที่จับเคลื่อนไป บังคับบัญชาการกายอยู่
นี่ไง

ความคิดที่เราคิดกันไปนี่ ความคิดอันนี้มันก็หมุนไป ถ้าเราพิจารณาจิต จับคลื่นคือความคิดที่ออกไป คลื่นความคิดบังคับเครื่องบินนั้น คลื่นความคิดที่บังคับกายให้ทำตามอำนาจของมัน คลื่นความคิดนี้เป็นอะไร เป็นขั้น ๕ **สัญญา**คือความจำได้หมายรู้ ความคิด ความปรุง ความแต่งเห็นใหม่ วิญญาณรับรู้ไป เวทนาคือกำลังขับเคลื่อน พอใจไม่พอใจ

เวทนาใจ สุขก็บอกว่าดีจะได้เห็นยวไว้นานๆ ถ้าทุกข์ก็พยายามผลักไสออก **วิญญาณ**รับรู้ไปเรื่อย นี่ไง นี่ก็คือคลื่นบังคับกายไป วิปัสสนาก็ต้องใช้จิตเข้ามาจับ เห็นใหม่ **เอาจิตแก้จิต** เอาความเห็นแก้ความเห็น เอาสิ่งที่ว่าเป็นโลก โกรธ หลง ความทุกข์ร้อนร่ำร้อนนั้น ให้มันสงบเย็นลง แล้วเอาความสงบเย็นลงนั้นชำระล้างมัน

ต้องเอาความสงบเย็นชำระล้างสิ่งที่ว่าซ่อนเร้นอยู่ในความสงบเย็นนั้น ต้องเอาความว่างชำระล้างความว่าง ให้ว่างตามความเป็นจริงจากการชำระล้างนั้น ความว่างที่เกิดจากสมาธิ เกิดขึ้นได้เพราะว่าสมาธินี้ จิตนี้มันว่างได้ จิตนี้เป็นนามธรรม จิตนี้กดได้ หินทับหญ้าเป็นไปได้อ

ความว่างนี้เกิดขึ้นจากที่ว่างไม่ได้ปฏิบัติ เรานั่งอยู่เฉยๆ มันก็ว่าง ทุกข์ไปจนสุดสิ้นของความทุกข์ คือ ความปล่อยวาง สุดสิ้นจุดของคนคือตายเห็นใหม่ สิ้นสุดของชีวิตนี้คือการดับขั้น สิ้นสุดของความทุกข์แล้วมันปล่อย

“ปล่อย” ถ้าปล่อยดี ก็เป็นดี ปล่อยไม่ดีก็เข้าโรงพยาบาลไปเลย ปล่อยจนบ้าไป เพราะความเครียด ความกดดัน นั่นมันก็เป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว สิ้นสุดของความคิดต้องเป็นอย่างนั้น มันถึงเป็นความว่าง ความว่างอันนั้นมันเป็นไปโดยธรรมชาติ มันต้องเอาความว่างนั้น สงบเย็นอันนั้น วิปัสสนาขั้น ๕ วิปัสสนาคลื่นความคิดที่มันปรุงให้เดือนร้อนอยู่ในความว่างนั้น คลื่นความคิดที่ว่างๆ อยู่ในความว่างนั้น วิปัสสนาไอ้สิ่งตัวนั้นนะ สิ่งนั้นมันขับเคลื่อนออกมาเป็นอารมณ์เป็นคลื่น เป็นตัวควบคุมใจ

“ใจ” นี่บังคับกาย เห็นใหม่ กายเป็นป่าว ใจเป็นนาย ใจนี่บังคับกาย ผลักไสกายออกไปตลอด คลื่นความคิดอันนี้มันบังคับเครื่องบินให้บินไปทำลายเขา มันบังคับให้หัวใจ

นี้ทุกชั่วร้อน แล้วให้กายนี้ขับเคลื่อนไปเป็นเลือดแดงเต็มหน้า เห็นใหม่ นั่นละพิจารณาเข้ามาๆ ด้วยสมาธิธรรม สมาธิที่คงที่

วิปัสสนาจนขึ้น **ขั้นเป็นขั้น** เราเป็นเรา สัญญาเป็นสัญญา สังขารเป็นสังขาร แยกออก! เห็นตามความเป็นจริง อ้อ! คลื่นนี้ มันมีรหัสเข้ามา แยกรหัสกับแยกคลื่นออกไป เห็นสภาวะตามความเป็นจริง ปล่อย... ปล่อยเหมือนกัน นี่คือการทำสนธิสัญญาทางจิตใจ

ทำสนธิสัญญาทางกายก็ได้ ทางจิตก็ได้ เพราะพระพุทธเจ้าสอน **กาย เวทนา จิต ธรรม**

พอธรรมสูงขึ้น สงครามจะดับได้ตั้งแต่ยังไม่เกิดสงคราม เพราะตกลงกันได้ก่อน ไม่ต้องให้กายขับเคลื่อนออกมา นี่คือการชนะศึกโดยไม่ต้องรบ ชนะประเสริฐ ชนะโดยที่กองทัพไม่ได้ขับเคลื่อนออกไป ชนะอย่างนี้ประเสริฐ ประเสริฐที่ไหน ประเสริฐที่นั้งอยู่เฉยๆ ก็ชนะไง นั้งอยู่เชื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กำหนด **“พุทโธๆ”** จนเป็นสมาธิ จนยกขึ้นวิปัสสนา จนชำระกิเลสออกทั้งหมด สงครามเกิดโดยที่ไม่ต้องรบ ชนะโดยที่ยังไม่ต้องขับเคลื่อนออกไปเลย คนนั้นประเสริฐสุด คนนั้นเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงได้ว่าเป็นยอดใจ เป็นที่พึ่งของเราจริง เป็นที่พึ่งของชาวพุทธจริง ชาวพุทธถึงได้ประพฤติปฏิบัติตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ประพฤติปฏิบัติให้รู้จริง ตามจริง อย่างที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ เห็นใหม่ **“เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น”** เพราะว่ากิเลสมันอยู่ในหัวใจของเรา มันอยู่ในกันบังของเรา เราต้องใช้ **“พลังงาน”** ของใจเรานั้นทำความสงบ แล้วต้องเข้าไปทำลายเอง

หมอผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ ก็เปลี่ยนก้อนเนื้อ เห็นใหม่

“ธรรมะ” เท่านั้นทำลายกิเลสได้ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น คือ **“ธรรมมาวุธ”** อาวุธที่ประเสริฐเลิศโลก ทำลายให้ดวงใจนี้พ้นออกไปจากโลกได้ เห็นใหม่ มีดผ่าตัด **ธรรมมาวุธ** ของพระพุทธเจ้านี้ประเสริฐสุด แล้วเราพยายามสร้างขึ้นมาจาก

กระแสน้ำของเราที่พยายามประพาศปฏิบัตินี้ มันจะไปไหน มันจะหลุดมือจากเราไปได้
อย่างไร

ถึงว่า เราเกิดเป็นมนุษย์ เราอย่าปล่อยให้โอกาสนี้หลุดจากมือเราไป โอกาสที่เราจะ
ชำระกิเลสได้ มีผู้ชี้นำอยู่ ฆาตนาบารมี ครบเต็มเปี่ยมล้นแก้วเลย ล้นโอง ล้นไห อย่าว่าแต่
บารมีไม่มีเลย ล้นจนไม่รู้จะทำอย่างไรนั้น เลยไม่ทำ ก็เลยจะหมดอำนาจวาสนาไป ไป
ข้างหน้าจนหมดอำนาจวาสนาไป

เกิดมานี้พบพระพุทธศาสนา พบแล้ว แล้วได้ปฏิบัติด้วย แต่ให้จริงจังใจ อย่าให้
กิเลสมันหลอก กิเลสมันหลอกนะ ผลัดไปเรื่อย ผลัดไปจนเมา ผลัดไปจนไม่มีโอกาสไป

ฉะนั้น ตอนนี้มันยังไม่เมา ตลาคยังไม่วาย เรายังมีเลือดลมดีอยู่ เรายังมีความรู้สึกดี
อยู่ มีความรู้สึกดีในการประพาศปฏิบัตินี้แหละ ! นี่แหละที่เรียกว่า “ตลาคยังไม่วาย” เอวัง